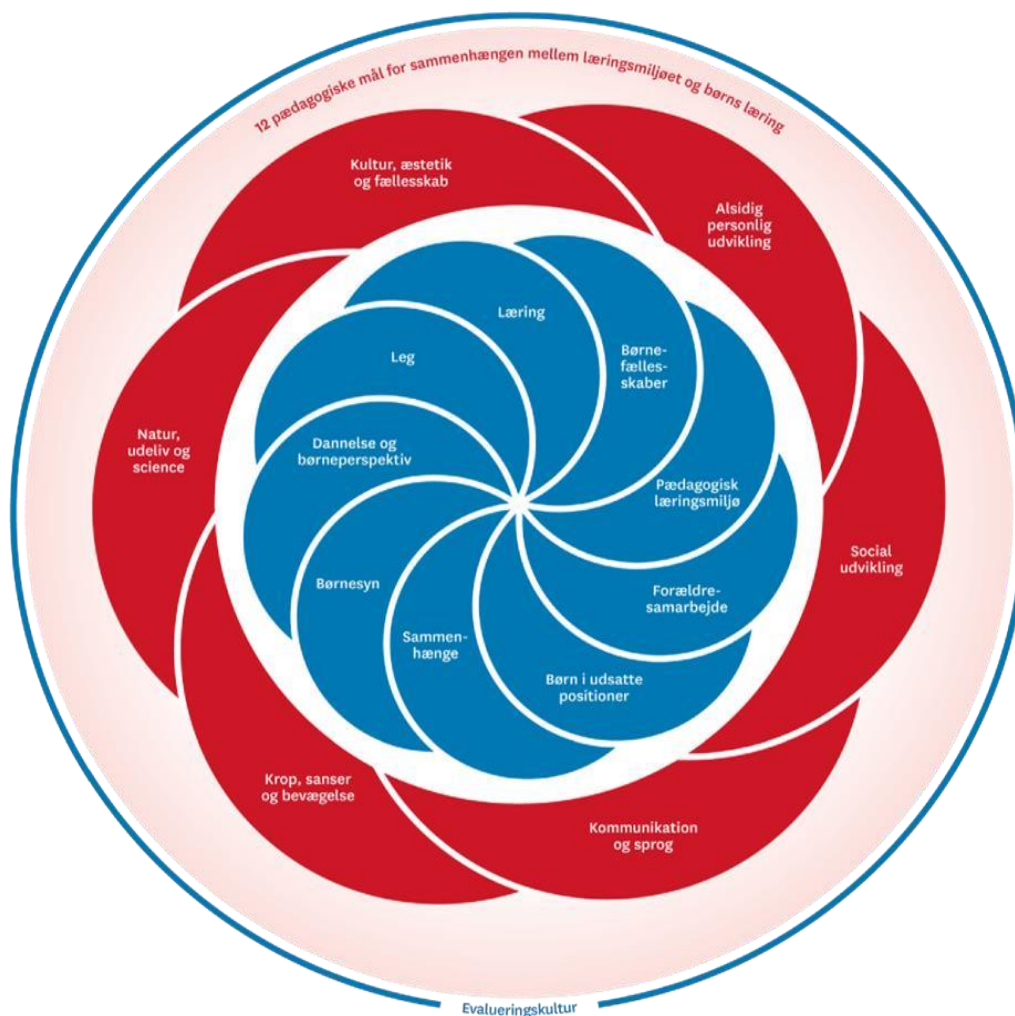

Pædagogisk læreplan for Børnehuset Marengsen

2025

Begreber brugt i vores læreplan:

”Vi”: Her menes personalet i Børnehuset Marengsen.

Pædagogen: Her menes alt pædagogisk personale.

Forord:

I Marengsen har vi de seneste år haft god brug af Den styrkede pædagogiske læreplan som en ramme og en retning for udviklingen af vores pædagogiske praksis og vores hverdag i Marengsen. Vi ønsker derfor fortsat ca. én gang om året at revidere og justere i den, således at vi løbende tager stilling til hvem vi er, hvad vi gør og hvor vi gerne vil udvikle os. Vores læreplan skal tage udgangspunkt i vores pædagogiske grundlag, som består af en række fælles centrale elementer, som er kendetegnet for den forståelse og tilgang, hvormed vi arbejder med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Det

pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer: Barnesynet, dannelse og børneperspektiv, legen, læring, børnefællesskaber, pædagogisk læringsmiljø, forældresamarbejde, børn i udsatte positioner og sammenhænge.

Det vil også fremgå i vores styrkede pædagogiske læreplan, hvordan vi inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn. Derudover vil arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø indtænkes i vores arbejde med læreplanen. Vi vil starte med at beskrive vores værdigrundlag, denne del håber vi er en mere fast beskrivelse af Marengsen, hvor vi senere, under læreplanstemaerne vil have en mere dynamisk beskrivelse af hvordan vi arbejder med de seks læreplanstemaer i vores rutiner, i vores planlagte aktiviteter samt den generelle hverdag. Den styrkede læreplan skal være med til at sætte retning for os, den skal medføre at pædagogikken folder sig ud.

Vi håber at den styrkede pædagogiske læreplan også kan anvendes af forældre og være et godt dialogredskab i det daglige forældresamarbejde. Vores bestyrelse vil også være omkring den styrkede pædagogiske læreplan, når den skal evalueres og justeres. For personalet skal den styrkede pædagogiske læreplan anvendes som arbejdsredskab omkring udviklingen af det pædagogiske arbejde.

Hvem er vi:

Børnehuset Marengsen

Marengovej 23

2300 København S

32590252

Vi har åbent mandag – fredag 6:30 – 16:30

Børnehuset Marengsen er et lille selvejende børnehus som blev oprettet i 1963. Vi er normeret til 52 børn – 12 vuggestuepladser og 40 børnehavpladser som vi fordeler på 3 stuer. Makronerne og giflerne er vores børnehavestuer. Krummerne er vores vuggestue.

Vi er 12 pædagogiske personaler, blandet unge og ældre. Desuden er Maiken ansat i køkkenet til at sikre at store og små får spændende, lækker mad hver dag. Vores ledelse

er en del af gulvet og arbejder tæt med det pædagogiske personale for at opnå de bedste forudsætninger for Marengsens børn.

Børnene er tilknyttet en fast stue, men må bruge huset som de vil, så længe det er aftalt med de voksne. Personalet i Marengsen har et tæt samarbejde i huset, vi kender alle hinanden, fordi vi i hverdagsrutiner som f.eks. på legepladsen hjælper, leger med og guider alle børn.

Vi har ikke meget plads, derfor benytter vi alle rum til vores pædagogiske arbejde. Børnene hjælper med maden i køkkenet, der bliver malet og afholdt børnemøder på kontoret, der danses og leges i garderoben - kun fantasien sætter grænserne. Børnehavestuerne har desuden et mindre hyggerum ved deres garderober, som vi har indrettet til børnenes leg.

Udendørs har vi en stor dejlig legeplads med plads til cykler, løb og boldspil. Derudover er der klatrestativ, gynger, hængekøjer, rutsjebane, sandkasser og legehuse.

Andelsforeningen vi bor i, har en legeplads, boldbur og et større grønt område som vi ofte låner til børnearrangementer og til daglig leg.

Da vi er en selvejende institution, indgår vi i et netværk med følgende andre selvejende institutioner, netværk 2, Det Lille Akvarie, Børnehaven Smyrnavej, Børnehuset Sundby Algård, Eksperimental Institutionen, Den Flyvende Kuffert, Mælkevejen. Vi har til forskel fra de kommunale institutioner ingen klyngeleder, men en netværkskoordinator. Vi råder selvstændigt over vores økonomi og deler kun erfaringer samt sparrer med hinanden, på ledelsesniveau, som sprogansvarlig, køkkenansvarlig desuden arrangeres der kurser, børneaktiviteter og foredrag for alle på tværs i netværket.

Vi er en lille institution med et stort ønske om at skabe kvalitet i børnenes liv. Vi bestræber os på at skabe de bedste rammer for at børnene kan udvikle selvværd, som udgangspunkt for deres øvrige udvikling. At give børnene en oplevelse af egen værdi og at vi alle er lige værd.

Marengsens børn skal have en tro på dem selv og tillid til andre.

Pædagogiske værdier i Børnehuset Marengsen:

Børn i Marengsen skal udvikle sig til deres bedste potentiale, så de får mod på livet og på deltagelse i fællesskabet. Alle børn skal være en del af fællesskabet til trods for deres unikke egenskaber, interesser, evner og baggrund. Marengsens centrale værdier er samhørighed, omsorg og faglighed.

Samhørighed - Vi vil noget og vi vil det sammen.

Det betyder i praksis, at vi har et åbent hus, hvor aktiviteter, leg og traditioner skaber den trygge base, der giver os plads til at eksperimentere og indtage omverdenen. Vi respekterer hinandens forskelligheder, hinandens faglighed og vi går forrest i ord og handling.

Omsorg - Børn har en ligeværdig plads i vores demokratiske liv med hinanden.

Vi vil være en institution, som giver børnene en tryk og omsorgsfuld hverdag, fyldt med glæde, oplevelser, leg, læring og gode sociale relationer – hvor børnene trives, føler sig værdsat og holdt af. Trygheden skal opbygges fra barnets allerførste start i vuggestuen med en primær voksen. Som personale skal vi fornemme vores børnegruppe, og sætte inspirerende, udviklende og lærende børnemiljøer op, som runder alle læreplanstemaerne. Her skal børnene opleve succesoplevelser, som danner grundlag for udvikling af selvværd, sociale relationer og kompetencer. Børnene skal have erfaringer med håndtering af omsorgsfulde krav, som kan gøre dem i stand til at kunne fungere i et fællesskab. Omsorg betyder, at vi tager hensyn til barnets fysiske og psykiske tilstand. Omsorg handler ikke kun om at give knus og kram, varmt tøj og mad. Det handler også om voksne, der involverer sig. Vi ser alle vores børn som unikke individer, der skal anerkendes, ses, høres og forstås.

Faglighed og trivsel - Vi vil et stærkt fagligt arbejdsfællesskab.

Kvalitet i forhold til pædagogisk udvikling skabes gennem personalets engagement og faglighed. Kvaliteten skabes således via fokus på medarbejdernes faglighed og kompetenceudvikling, samt på trivsel, samarbejde og at have fokus på Marengsen som en attraktiv arbejdsplads. Den fælles kompetenceudvikling hvor alle ansattes faglighed vedligeholdes og udvikles i hverdagens læringsrum. Dette indebærer, at vi kontinuerligt beskæftiger os med udvikling af det pædagogiske arbejde, en faglig (selv)refleksiv praksis og ved at arbejde med en målorienteret praksis. Pædagogisk udviklingsarbejde, vidensdeling, evaluering og dokumentation skaber og fastholder viden. Vi deler viden og udvikler pædagogikken gennem refleksion, fælles uddannelse, pædagogisk faglighed - og med vished om at vores forskellighed giver den nødvendige dynamik.

Vores pædagogiske grundlag:

De centrale elementer i den styrkede læreplan og i Marengsen er som følgende:

- Børnesyn: Det at være barn har værdi i sig selv.
- Dannelse og børneperspektiv: Børn skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- Legen: Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af Marengsen.
- Læring: Læring skal forstås bredt og læring sket f.eks. gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- Børnefællesskaber: Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- Pædagogisk læringsmiljø: Et trygt og stimulerende læringsmiljø er udgangspunkter for arbejdet med børns læring.
- Forældresamarbejde: Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og læring.
- Børn i udsatte positioner: Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.

- Sammenhæng til KKFO/skole: Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.

I Marengsen vil nogle elementer som f.eks. vores børnesyn altid være tilstede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer kun vil være tilstede i enkelte sammenhænge. F.eks. vil vi ikke i alle aktiviteter have fokus på overgangen til KKFO/skole.

Vi ser følgende centrale elementer som grundlæggende for vores pædagogiske arbejde i Marengsen. Vi arbejder kontinuerligt med at skabe de bedste rammer for børnenes trivsel og udvikling ud fra vores pædagogiske værdier og menneskesyn og ud fra de input vi får omkring os.

Børnesyn, dannelse og børneperspektiv

Dannelse sker gennem hele livet, og i hverdagen er vi med til at "danne" børnene. Derfor er det vigtigt, at vi ved, hvad vores værdier er, både individuelt og samlet som institution. Vores pædagogiske hverdag afspejler, at vi ser stor værdi i fællesskabet. I en ofte individualiseret tid, hvor meget er op til den enkelte, mener vi det er værdifuldt at kunne indgå i, bidrage til og være en del af fællesskabet. At kunne øve sig i at forhandle eller gå på kompromis. Vi øver os i at synliggøre og italesætte overfor barnet, hvordan dets adfærd kan påvirke andre børn (hvis man f.eks. slår bliver de kede af det, hvis man deler sin leg, bliver de glade. Vi øver os på almen opførsel: Sidde sammen ved bordet, vente på tur ved samling – selvfølgelig med forventninger der er tilpasset barnets alder og kompetencer, og med den nødvendige guidning og støtte fra de voksne.

Vi vil gerne være med til at skabe små livsduelige mennesker, der kan begå sig i verden, vise hensyn, give plads til hinanden og forholde sig til sin omverden og agere i denne. Børn har ret til at være forskellige og udvikle sig i eget tempo, med de ressourcer, potentialer og eventuelle udfordringer de har. Børnene er aktive medspillere for det pædagogiske indhold de oplever i deres hverdag. Vi forsøger gennem dagen at følge børnenes initiativ og den retning vi kan fornemme de gerne vil.

Leg, dannelse og læring sker bl.a. i børnefællesskaber. Det pædagogiske personale værner om børnenes initiativ, fantasi og virkelyst ved at støtte og guide børnene. Vi taler om de ting barnet finder interesse for og viser frem. Vi følger op på barnets initiativ. Vi oplever at når vi deler stuen op i mindre grupper, giver det mere nærvær, ro til fordybelse og plads til at se det enkelte barns muligheder og potentialer. Det giver mere fokuseret opmærksomhed til at kunne læse barnets signaler, følge barnets interesse og lytte til/se verden fra deres vinkel.

Vores perspektiv er altid ud fra det enkelte barns formåen. Vi ønsker et børnedemokrati, hvor børnenes meninger, ønsker og behov sætter rammen. De mindste børn får betingede valg, mens de større børn får mulighed for et friere valg.

Legen

Leg er en gennemgående del af vores hverdag. Gennem legen lærer børnene om verden. I vuggestuen begynder børnene så småt at efterligne de voksne. De begynder at finde ud af hvordan man agerer socialt ud fra fælles regler og "almen dannelse".

Vuggestuebørnene er kreative, bruger deres fantasi, lærer at håndtere nederlag, vækker nysgerrigheden og oplever samhørighed. Børn har et kæmpe socialt potentiale og lyst til at lege med hinanden – det er den største drivkraft. Kommunikationen med hinanden bliver sat i spil verbalt og nonverbalt, og det at kunne invitere et andet barn med i sin leg, vise sin glæde eller sige fra bliver vigtige elementer i legen. Vores små vuggestuebørn har ofte brug for de voksne til at støtte og guide dem i mange af legens facetter. De har brug for voksne der er nærværende og tæt på dem. Derfor sidder vi voksne ofte på gulvet i børnehøjde, klar til at igangsætte eller støtte børnene i at lege. Pædagogen er både rollemodel i den fælles leg med børnene, og kan være facilitator i den mere frie leg. De større børn finder sammen i mindre børnefællesskaber og skaber spontane og selvorganiserede lege. Børnene har ofte medindflydelse på, om de vil lege ude eller inde, samt hvad der leges. I et hus med små rum skal vi være opmærksomme på de børn der leger "alene", personalet reflekterer over, hvad der er årsagen til dette og undersøger det ved, at gå i dialog med barnet. Vi hjælper barnet med at sætte ord på dets valg, og understøtter deres valg eller hjælper dem videre. Dialogen viser ofte, at barnet vælger

alene-legen i perioder, hvor det selv er nysgerrig på noget, som aktuelt er vigtigere for det end fælleslegen. Hvis det er fordi barnet ikke har nogle at lege med og at det ikke er et positivt valg, guider personalet barnet til at komme med i en fælles leg med andre børn.

Pædagogen er med på børnenes sidelinje til at rammesætte, yde omsorg, støtte og guide. Dette åbner muligheden for at inddrage børn, der står uden for legen. Ligeledes er der fokus på børn i udsatte positioner.

I Marengsen betyder det at størstedelen af barnets tid i Marengsen bliver brugt på leg. Vores hus indeholder mange forskellige læringsmiljøer og disse er løbende i forandring.

Læring

Pædagogerne er opmærksomme på den pædagogiske læring i dagens mange situationer samt på at give børnene mulighed for at deltage, i et trygt og stimulerende læringsmiljø. Læringsmiljøet kan være både voksenstyrede aktiviteter hvor børnene guides og støttes samt lege på børnenes eget initiativ. Der skal være plads til medbestemmelse ved at følge op på børnenes ønsker og initiativer. F.eks. når de giver udtryk for at få en bestemt bog

læst til frokost/frugt eller når vi spørger ind til børnenes oplevelser efter motoriske legeaktiviteter på legepladsen. Vi har faste daglige rutiner. Rutinesituationer organiseres og rammesættes på en måde, der giver børnene overblik og mulighed for initiativ og deltagelse. Der er plads til justeringer og tilpasninger, så det enkelte barns behov tilgodeses. Til måltider lægges der vægt på genkendelighed (faste pladser, faste rutiner) samt muligheden for gode samtaler. Børnene inddrages og mødes med nysgerrighed, indlevelse og anerkendelse, samt støttes i selvhjulpenhed og får ligeledes stimuleret deres følelsesmæssig tilknytning. Samling er en fast daglig aktivitet. Børnene har her adgang til et inkluderende fællesskab hvor alle anerkendes. Vi voksne synliggør børnene over for hinanden f.eks. ved at børnene på skift tæller antallet af børn. Hvem er her, hvem er her ikke og hvorfor er de her ikke- hvilket styrker børnenes fællesskabsfølelse. Der lægges vægt på at samling bliver alsidig således at børnene får de bedste betingelser for læring. Samling giver børnene mulighed for at træde frem og fortælle, samt lytte til andre. Den voksne har ligeledes fokus på at gribe børnenes initiativ, inddrage børnene og iagttage, samt reflektere over børnenes individuelle læreprocesser og handlinger. Vi har indrettet Marengsen, både ude og inde med små læringsrum, som giver børnene mulighed for fordybelse, leg i mindre grupper og for selv at kunne definere legen. I vores bestræbelser på at skabe et udviklende børnemiljø for børnene, har vi fokus på at skabe overskuelighed i placering af materialer.

Da pladsen er trang i Marengsen har vi indrettet vores garderober til flere formål, så den udover at give plads til at børnene kan være selvhjulpne med af- og påklædning også bruges til samling med sang, historie, rim og remser samt især som bevægelsesrum.

Det fælles gangareal er opdelt i små stationer, disse bruges dels til spising for de børn der kan sidde alene uden en voksens hjælp og dels hvis børnene i små grupper vil høre historie, arbejde med tegneopgaver eller spille spil. Mange af institutionens møbler er flytbare, så vi kan ændre rum efter børnenes behov. For at skabe en dialog ud fra noget genkendeligt og noget, som børnene har oplevet, laver vi dokumentation i børnenes øjenhøjde. I vores indretning arbejder vi med at det skal være tydeligt at se hvilken lege og aktiviteter, der kan foregå her. Marengsens pædagogiske læringsmiljø bliver naturligvis skabt med udgangspunkt i vores forudsætninger, vores personligheder, vores faglige

viden, personaletimer, husets indretning og økonomi. Børnemiljøet i Marengsen vurderes i et børneperspektiv. Det indebærer, at børnemiljøet vurderes med børnenes øjne.

Børnefællesskaber

I Marengsen er barnet en del af et børnefællesskab, hvor barnet kan udvikle tætte relationer. For at styrke barnets sociale udvikling, er det vigtigt at kunne lege med både yngre og ældre kammerater, dette er der rig mulighed for i Marengsen, da vi arbejder med "åbne døre". I hverdagen arbejder vi med opdeling af børnene i mindre grupper. Grupper sammensættes med udgangspunkt i det pædagogiske personalets faglige vurdering af børnenes adfærd og behov i forhold til tilknytning, tryghed/utryghed, deltagelse, positioner, venskaber, spejlingsmuligheder. Vi ønsker også at tilgodese børnenes ønsker for opdeling, når børnene ser hvad de vil – vil vi gerne bakke dem op om deres behov og ønsker for egen læring.

Vi har faste temaer året rundt som der arbejdes med både i vuggestue samt børnehaven samtidig. Når barnet deltager giver det en naturlig samhørighed samt ubevidst følelse af at det at være social og føle sig som en del af et fællesskab, har stor betydning og værdi.

I fællesskabet lærer barnet kompromiser, sociale spilleregler osv. Forældrene har et medansvar, som betyder, at forældrene indgår i at skabe et velfungerende børnefællesskab præget af anerkendelse af alle familier uanset disse forudsætninger. Vores børnefællesskaber skal også skabe rum for, at børnene kan etablere venskaber på tværs af alder, køn og kultur.

Vi har især fokus på at styrke børnefællesskabet når vi arbejder med de mindre grupper, når vi har fælles projekter som Fri for Mobberi, OL, Royal Run, årlige traditioner, onsdagsrock.

Forældresamarbejde

En god forældrekontakt har høj prioritering til gavn for børnenes trivsel. Som personale er det vigtigt at sikre at informationsniveauet er højt. Formidling af børnenes liv i institutionen

er en væsentlig del af kerneopgaven. Jo bedre forældre og personale samarbejder, jo mere deles viden om barnet, og det kommer barnet til gode både i hjemmet og i Marengsen.

Vi prioriterer omsorgen højt, idet knus og kram, tæthed og nærvær er vigtige forudsætninger for at arbejdet med barnet skal lykkes. For barnet er hjemmet og institutionen to betydningsfulde verdener, som skal supplere hinanden. Ved behov vil vi gerne supplere med at give vejledning og støtte til at sikre barnets bedste udvikling. Hvor det for alle forældre er et personligt emne, er det for personalet i institutionen fagligt. Derfor opfordrer vi forældre til at være åbne om deres tvivl, usikkerhed eller dårlige oplevelser. Vi har en stor bevidsthed om at vores faglighed gør at vores budskaber kan opfattes anderledes end det er vores mening. Derfor inddrager vi forældre i alle bekymringer vedr. deres barn og viser at vi vægter forældrenes holdninger, behov og ønsker højt. Forældrene kender deres barn bedst og det formidler vi altid i Marengsen.

Børn i udsatte positioner

Alle børn kan i kortere eller længere perioder have behov for en særlig opmærksomhed og indsats fra personalets side. Disse børn har krav på en hverdag præget af pædagogisk faglighed og ekstra kram. Et bevidst fokus på tidlig opsporing og forebyggelse er en del af den daglige pædagogiske praksis i Marengsen.

Grundet Marengsens størrelse er vi alle opmærksomme på hinandens børn. De voksne, der er tæt på det barn, hvor der er behov for en særlig pædagogisk indsats, drøfter løbende barnets trivsel og udvikling i dialog med forældrene samt kollegaer.

Følgende punkter er centrale i vores arbejde med børn og familier i udsatte positioner.

- Forældre inddrages hvis et barn giver anledning til bekymring i forhold til dets udvikling.
- Personalet tager udgangspunkt i barnets udfordringer så det pædagogiske fokus målrettes, og der udarbejdes en handleplan med henblik på at øge barnets trivsel og muligheder for at deltage i fællesskabet.

- Personalet søger sparring med kollegaer samt tværfagligsupport for at sikre at kvaliteten af samspillet mellem barn og voksen er særligt betydningsfuldt for børn i udsatte positioner.
- Alle børn gennemgås to gange årligt med Rambølls TOPI.
- Alle børn gennemgås en gang årligt i relations skema fra DCUM.
- Hvis der er sproglige udfordringer, vurderer personalet om en der skal laves en sprogvurdering i Hjernen og Hjertet.
- Personalet i vuggestuen arbejder kontinuerligt med sprograppen.
- Udover de faste forældresamtaler er der altid plads til ekstra møder om barn/forældres trivsel.
- Vi bruger ressourceforum til sparring med tværfaglig support som talehørekonsulent, psykolog, støtteteam, sundhedsplejerske og socialrådgiver.
- Ved bekymring for et barn: et barn udsættes for vanrøgt eller nedværdigende behandling, har vi ifølge loven en skærpet pligt til at underrette kommunen. Det samme gælder hvis barnet lever under forhold, der kan bringe dets sundhed eller udvikling i fare.

Sammenhæng i overgange

Børn der starter i vuggestuen, oplever for de flestes vedkommende for første gang i deres liv at blive adskilt fra deres forældre. Derfor er en tryk indkøring særlig betydningsfuld. Ved opstart den første dag, får vi i dialogen med forældrene basisviden om barnets opvækst. Dette for at kende til barnets forudsætninger, vaner, rytmer, ressourcer og udfordringer, så vi bedst mulig kan skabe tryghed og genkendelighed for barnet. Overgange markerer et skift og sådanne skift kan give uro hos børnene da det er et farvel til det kendte og trygge. Det er derfor vigtigt, at vi sikrer en grad af kontinuitet, sammenhæng og alderssvarende indblik i børnenes liv, så de er klar til mødet mellem de forskellige sociale arenaer.

Vi har fokus på gode overgange fra vuggestue til børnehave til skole. Beslutning om hvornår barnet skifter tages i videst muligt omfang med udgangspunkt i barnets personlige, sociale, sproglige og motoriske kompetencer samt med afsæt i børnenes venskaber. Det sidste år inden skolestart har vi fokus på et læringsmiljø med flere krav til bl.a. selvhjulpenhed og skoleparathed.

Fra foråret året før deler vi børnehavebørnene i aldersopdelte grupper (som en ugentlig aktivitet eller i aldersopdelte temadag), hvor førskolebørnene i fællesskab med jævnaldrende får positive oplevelser. Vi har et stærkt skolesamarbejde med de omkringliggende skoler og KKFOer.

Inddragelse af lokalsamfundet

I Marengsen bestræber vi os på at være synlige i nærmiljøet og har gerne ture ud af huset hver uge. Vi anvender de lokale muligheder, som en del af den pædagogiske praksis, og giver børnene erfaringer i verden omkring sig. Vi giver børnene mulighed for førstehåndserfaringer, fællesskabsfølelse med og samspil i lokalsamfundet. Vi tager ud uanset vejret. Børn har brug for frisk luft og at bruge deres kroppe. Vi går ofte på tur til lokale legepladser, biblioteket, kulturhuset, AmagerStrand, naturskoler, kirkegården, DR-byen og er generelt nysgerrige på hvad vores lokalemiljø kan tilbyde. I slutningen 2024 opstartede vi et nye samarbejde med Tryghedsboliger i Sundparken hvor vi i 2025 har flere planlagte besøg. Vi bruger Lergravsparken i efteråret til at gå på jagt efter kastanjer, hvis der skal kælkes og skøjtes på glatis i vinteren. Vi bruger Sundby Kirkegård til at studerer årstidens tendenser; grønne blade på træerne, visne blade på jorden og dejlige sommerblomster. Vi har haft besøg at politiet og deres heste, der fortalte lidt om hvordan de hjælper børn og voksne. I dagligdagen inddrager vi gerne børnene når der skal handles ind i særlige butikker til f.eks. halloween græskar, bag-for-en-sag-bagning, julefrokost, sommerblomster til legepladsen. Vi besøger andre børnehaver, fritidshjem og skoler og går på ture i nærområdet hvor vi kigger på biler, havelåger, edderkoppespind, taler om at gå i trafikken og kigger på kran-biler. En tur ud i vores lokalmiljø har ikke altid en planlagt destination, vi ønsker lige så meget at vores børn stifter bekendtskab med hvordan verden omkring os ser ud. Når vi går på opdagelse sammen uden måldestination, ser vi verden gennem børnenes øjne. Det giver os som voksne et unikt billede af hvad børn ser og oplever på deres vej.

Planlægning, evaluering og refleksion

Som nævnt i indledningen ønsker vi at den pædagogiske læreplaner er et dynamisk arbejdsredskab, hvor vi i konkrete forløb planlægger, gennemfører og evaluerer med udgangspunkt i børnegruppens forudsætninger og kompetencer.

I Marengsen udarbejder vi pædagogiske handleplaner for børnene, hvilket bevirker, at mål og indsatser bliver endnu mere målrettet den konkrete aldersgruppe og præcis de børn, der er i grupperne på det pågældende tidspunkt.

Ledelsen og personalet sætter rammen for hvilke overordnede temaer, hverdagslivs- og læringsrum og læreplanstemaer der skal være i fokus på tværs af huset. Dette gøres med udgangspunkt i at sikre at vi over en periode "sætter lup" på alle hverdagslivs- og læringsrum samt læreplanstemaerne.

Vi arbejder med at bruge SMTTEmodellen og GLKmodellen som vores primære planlægnings- og evalueringsmetoder. I 2024 og 2025 har vi udvidet fokus på at få evalueringskulturen til et nyt niveau i Marengsen. Vi har udviklet principper for brug af børneinterview som evalueringsmetode.

Evaluering i Marengsen foregår ved en dialog med fælles vurdering og refleksion over de gennemførte forløb i læreplansarbejdet. Ved evaluering skaber vi viden om børnenes læring og om tilrettelæggelse af vores læringsmiljø og pædagogiske praksis. Dette værdigrundlag beskriver rammen og retning for udviklingen af den pædagogiske praksis i Marengsen og danner grundlag for hverdagens pædagogik.

Udover Marengsens værdigrundlag skal læreplanen indeholde beskrivelse af de 6 læreplanstemaer og hvordan vi arbejder med disse. Disse kan læses senere i denne læreplan.

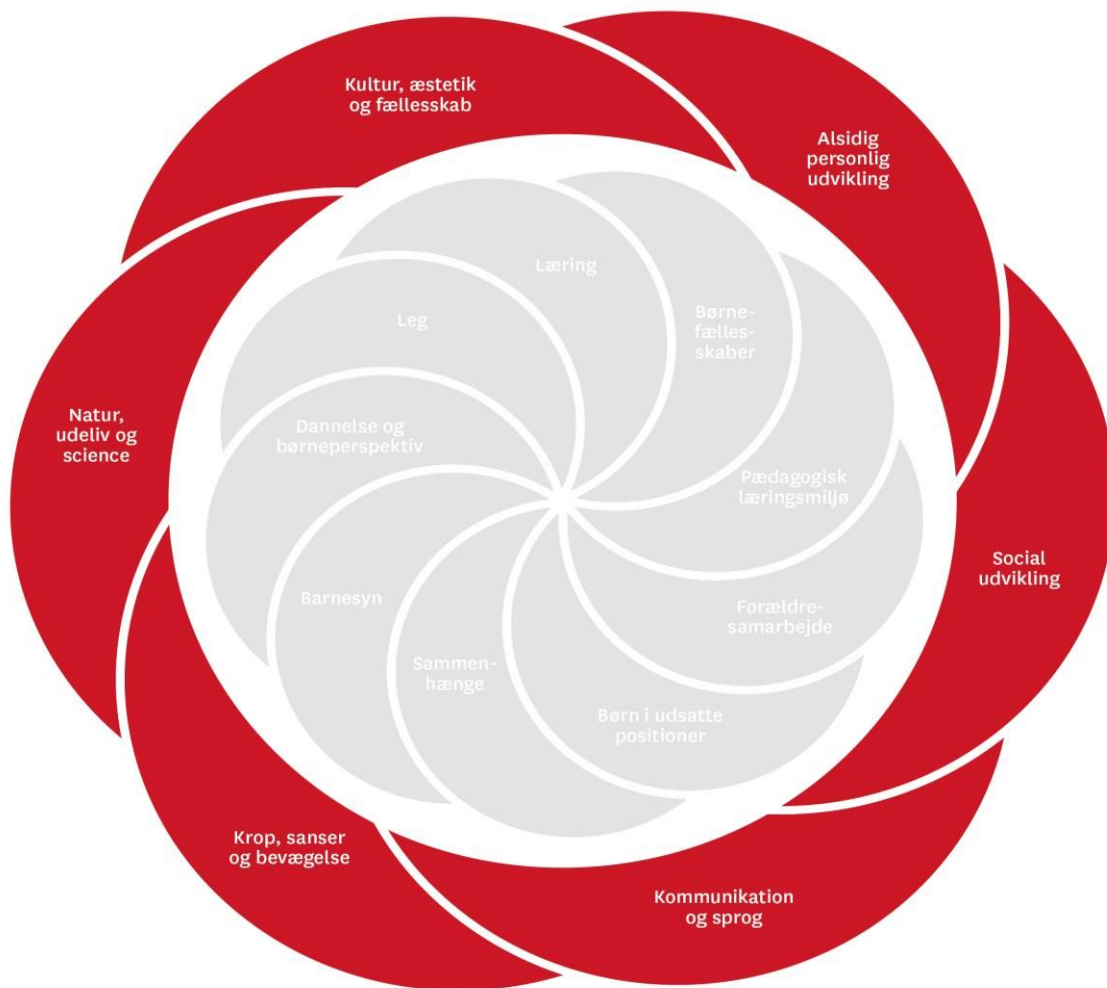
Eksempel på SMTTE udarbejdet på en nysgerrighed fra personalet omkring børnenes brug af personale og hinanden i garderoben.

Sammenhæng:	Vi oplever at børnene i børnehaven ikke hjælper hinanden i garderoben, men i stedet beder personalet om hjælp. Dette betyder at de går glip af muligheder for at udvikle selvhjulpnehed og samarbejdsevner. Vi ønsker at understøtte en kultur, hvor børnene opdager, at de kan hjælpe hinanden og blive mere selvstændige.
Mål:	<p>At børnene bliver mere selvhjulpne i garderoben.</p> <p>At børnene lærer at hjælpe hinanden og opdage værdien i at samarbejde.</p> <p>At styrke børnenes sociale kompetencer og evne til at tage ansvar.</p> <p>At vise børnene at det er rart at få hjælp/give hjælp fra/til andre.</p>
Tiltag:	<p>Samtaler med børnene om, hvordan de kan hjælpe hinanden.</p> <p>Træne forskellige færdigheder som f.eks. at lyne jakker, tage vanter på, finde hinandens ting.</p> <p>Pædagogiske rollespil hvor børnene øver sig i at hjælpe den voksne og de andre børn.</p> <p>Positiv forstærkning og anerkendelse når børnene udviser hjælpsomhed.</p> <p>Visuelle piktogrammer og guides til garderoben</p>
Tegn:	<p>Børnene begynder i højere grad at spørge hinanden i stedet for personalet.</p> <p>Børnene bliver opmærksomme på hinanden og tilbyder deres hjælp.</p> <p>Børnene udviser glæde og stolthed ved at kunne hjælpe en ven.</p> <p>Personalet observerer øget selvhjulpnehed og samarbejde i garderoben.</p> <p>Forældre bemærker, at deres barn også hjælper derhjemme.</p>

Metode til evaluering samt evaluering:	<p>Projektet er et projekt som vi vil evaluere løbende. Det vil det være, da børnegruppen udskiftes og børnene vokser og udvikler sig.</p> <p>Vi vil observere børnenes adfærd i garderoben.</p> <p>Vi vil samtale med børnene om deres oplevelse med at hjælpe og blive hjulpet.</p> <p>Feedback fra personalet om udviklingen af børnenes selvhjulpethed.</p> <p>Evaluering i samarbejde med forældrene omkring børnenes udvikling hjemme.</p>
---	--

Læreplanstemaer:

Vores pædagogiske arbejde tager altid udgangspunkt i de seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring. Det vil fremgå af nedenstående hvordan vi arbejder med følgende:

- Alsidig personlig udvikling
- Social udvikling
- Sprog og kommunikation
- Krop, sanser og bevægelse
- Natur, udeliv og science
- Kultur, æstetik og fællesskab

I denne del af vores styrket pædagogisk læreplan, kan læses om hvordan vi arbejder med de seks læreplanstemaer. Herunder kan ses Marengsens overordnede mål samt tegn på læring indenfor hvert tema. Personalet arbejder løbende med fokus på rutiner, temaer og aktiviteter.

Pædagogisk mål for Personlig alsidig udvikling:

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

<p>Sådan gør vi i Marengsen:</p>	<p>Vi er opmærksomme på, at de fysiske læringsrum samt de læringsmiljøer vi opstiller i løbet af dagen, støtter op om de to læringsmål. Vi har fokus på, at alle børn mødes i deres hverdag af omsorgsfulde og anerkendende voksne, der har indlevelse og forståelse for deres perspektiver. Som nysgerrige, interesserede og deltagende voksne, motiverer vi gennem opmuntring og omsorgsfulde skub. Herved understøtter vi børnene til at udforske deres omgivelser og udfordre sig selv.</p> <p>Vi stiller os til rådighed for det enkelte barn, så det kan få hjælp til at lykkes. Vi anerkender verbalt børnenes følelser, initiativer samt gåpåmod, og udviser glæde sammen med dem.</p> <p>Børnene i Marengsen er de fleste formiddage sammen i mindre grupper fordelt i huset sammen med en voksen. Nogle grupper opstår spontant efter børnenes ønske, andre er pædagogisk opdelt efter aktivitet, køn, alder eller pædagogiske faglige begrundelser.</p>
---	--

<p>Tegn:</p>	<p>At barnet skal blive selvhjulpne svarende til det enkelte barns alder og udvikling.</p> <p>At barnet skal lære at se det gode i at have tætte venskaber og gode legerelationer.</p> <p>At barnet skal opleve glæde ved at indgå i fællesskaber.</p> <p>At barnet tager selvstændige initiativer.</p>
<p>Eksempel fra Marengsen:</p>	<p>Der sidder to drenge og leger med Lego. De laver hver især noget på deres egen Legoplade, den ene dreng vil gerne at de skal bygge et fælles hus, og kommer med mange gode ideer og prøver at få det andet barn med på legen. Det lykkes ikke og han bliver lidt opgivende.</p> <p>Pædagogen sætter sig ved de to drenge og spørger "skal jeg hjælpe med at bygge et hus"? Vi bygger på huset og lidt efter vil drengen som sagde nej gerne være med. De to drenge er gode til at samarbejde og har en dejlig leg sammen. Pædagogens rolle er ikke at irettesætte eller underkende børnenes perspektiv, men inspirere til deltagelse.</p>

Pædagogisk mål for social udvikling:

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i meningsfulde sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource der bidrager til demokratisk dannelse.

<p>Sådan gør vi i Marengsen</p>	<p>Vi er opmærksomme på, at alle børn indgår i sociale fællesskaber, da det er i disse fællesskaber meget af deres sociale læring og udvikling finder sted og fremmes. Vi har fokus på, at alle læringsmiljøerne børnene møder i deres hverdag, både legen, pædagogiske tilrettelagte aktiviteter og hverdagens rutiner støtter op om og styrker dette. Især legen har stor betydning for social læring. Derfor opstiller vi læringsmiljøer, der understøtter børnenes lyst til at lege, udforske og eksperimentere. Vi hjælper dem ind i legefællesskaberne, hvor vi bruger forskellige pædagogiske værktøjer f.eks. konflikthåndtering, guidning, "forstørrelse" af det enkelte barns kompetencer, sætte ord på følelser og demokratiske tilgange, hvor vi øver os i at skiftes om legetøjet. Vi har fokus på, at det er gennem deltagelse i fællesskaber, at børnene oplever, at de hører til, har en værdi, udvikler empati og sociale færdigheder. I vores samværsform er vores kommunikation positiv og vi møder alle med positive forventninger. Det fremmer det enkeltes barns tro på sig selv og giver livsmod. Forældrenes kendskab til hinanden, har stor betydning for deres børns venskabsdannelser. Vi har løbende dialog med forældrene omkring, hvordan de kan bidrage til hele børnefællesskabets sociale læring. For at sikre, at vores læringsmiljøer altid er tilpasset den enkelte børnegruppe og er fremmende for det enkelte barns sociale læring, laver vi løbende evalueringer og justeringer.</p>
<p>Tegn:</p>	<p>At børnene viser initiativ til at gøre tingene selv, -med eller uden guidning. At børnene med stolthed gør opmærksom på deres kunnen; "Se, hvad jeg kan!". At børnene tilbyder hjælp til hinanden.</p>
<p>Eksempel fra Marengsen:</p>	<p>På tværs af alder kommer en pige på 5 år ind med en dreng på 3 år i hånden. Hun guider ham og siger: "kom du skal med ud at vaske hænder" Hun tager ham med ud på badeværelset og bagefter kommer de sammen ind på stuen og hun hjælper ham med at sidde ved det rigtige bord.</p>

Pædagogisk mål for kommunikation og sprog:

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Sådan gør vi i Marengsen:	<p>Vi har fokus på sprogets betydning for børns udvikling. Vi taler med børnene og ikke til børnene. Vi bruger ikke sarkasme eller ironi, da de to fænomener er svære at navigere i for børn. Vi er opmærksomme på, at de pædagogiske læringsmiljøer børnene møder i institutionen, understøtter børnenes sprogtiltagelse samt kommunikative strategier. Hver stue har en sprogansvarlig der i samarbejde med det øvrige personale har fokus på sproglige indsatser, for at højne kvaliteten af sprogarbejdet. Sproget har stor betydning for barnets deltagelse i og bidrag til børnefællesskabet. Vi sætter ord på hverdagen, hvor vi fortæller hvad vi gør, stiller spørgsmål, har dialogisk læsning og leger med sproget i form af sange, rim og remser. Vi synger sange som er forbundet med bestemte rutiner f.eks. vaskehænder-sang. Vi guider børnene i, hvordan man indgår i dialog med hinanden, hvor vi skiftevis lytter og taler med børnene og sammen skaber en ramme for en ligeværdig samtale. Legen giver mange muligheder for sproglige og kommunikative stimuli. Vi guider sprogligt børnene i deres interaktion med hinanden, så vi kan hjælpe dem med at sætte ord på intentioner, behov og følelser. Det kan give dem kommunikative strategier i hverdagens dialoger, men også i konfliktsituationer kan det give dem en mulighed for at sætte ord på deres frustrationer samt uenigheder og derved mulighed for at løse disse.</p> <p>Vi er opmærksomme på det nonverbale sprog særligt i forhold til vuggestuebørnene og børn med flere sprog. Vi gør os umage for at aflæse og forstå deres kropssprog og mimik, så vi kan sætte ord på deres intentioner, behov og følelser for dem, og på den måde kommunikere med dem og tillære dem sproglige færdigheder.</p>
----------------------------------	--

	Sproget er alsidigt, og har mange udtryk.
Tegn:	At børnene har lyst og kan bruge sproget aldersvarende relevant i legen, til samlingen, til konfliktløsninger og i dagligdagsrutiner. At børnene tør gøre brug af deres sproglige kunnen – også når det er svært.
Eksempel fra Marengsen:	En pædagog sidder sammen med en gruppe børn rundt om bordet. De skal til at spise frokost. Nogle drenge snakker om farlige dyr og hvad de spiser. En af drengene spørger pædagogen "Spiser løver mennesker" Pædagogen svarer, mens drengene venter spændt. "Ja, deres tænder og kæber er i stand til at spise mennesker", herefter hun fortæller om løver og om det at være bange for løver. Et barn kigger på pædagogen og siger "Du skal ikke være bange, for løver spiser ikke gammelt kød."

Pædagogisk mål for krop, sanser og bevægelse:

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

<p>Sådan gør vi i Marengsen:</p>	<p>Vi er opmærksomme på at understøtte børnenes glæde ved bevægelse, kropslig og sanselig udfoldelse. Dette gør vi ved at skabe læringsmiljøer der inspirerer, motiverer og inviterer til aktiviteter, hvor børnene kan udfolde sig, eksperimentere og afprøve egen krop. Legen og børnefællesskabet skal være bærende element for de kropslige udfoldelser, så børnene opnår en naturlig bevægelsesglæde. Børnene udforsker og oplever verden igennem kroppen, hvor vi som personale er positive rollemodeller, der viser bevægelsesglæde. Vi skaber læringsmiljøer, inde såvel som ude, som indbyder til leg og bevægelse, hvor børnene har rige muligheder for at bevæge sig, få stimuleret deres forskellige sanser og være aktive samt sikre alderssvarende udfordringer. Der er også mulighed for lidt mere stille stunder hvor der er ro til fordybelse og refleksion. Vi bruger de lokale legepladsers ressourcer, hvor vi går ind imellem træer og buske, ruller på bakker og kravler op. Derved udfordres kroppen og der gives mange forskellige sanseoplevelser. Hvor både de stillesiddende og rolige og de aktive og vilde giver mulighed for at opdage, mærke og føle egen krop.</p>
<p>Tegn:</p>	<p>At børnene udtrykker glæde ved at bruge kroppen, være i bevægelse og er selvhjulpne.</p> <p>At børnene selv tager initiativ til bevægelse, udfordrer kroppen og er frie i deres bevægelser.</p> <p>At børnene opnår en rutine i at vaske hænder og være selvhjulpne i f.eks. garderobe og på toilettet.</p> <p>At børnene vil deltage og kan genkende sanseoplevelser.</p> <p>At børnene naturligt søger kropslig udfordring.</p>
<p>Eksempel fra Marengsen:</p>	<p>En gruppe børn står ved det store klatreskib på legepladsen, en efter en kaster de sig ud på brandmandsstangen i frit fald og hviner mens de kurer ned. En mindre dreng står på afstand, pludselig kravler han forsigtigt op på øverste platform, længe spejder han ud over legepladsen, hvor efter han</p>

	forsigtig kravler ud til brandmandsstangen, med en fart flyver han ned! Det lykkes og det skal gentages...
--	--

Pædagogisk mål for natur, udeliv og science:

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observere og undersøge naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Læreplanstemaet natur, udeliv og science er i fokus i Marengsen i 2025. Vi ønsker at sætte fokus på et meget samfundsaktuelt emne i børnehøjde.

Sådan gør vi i Marengsen:	<p>Vi har fokus på, at børnene får en grundlæggende forståelse for natur/science og de muligheder der er for at eksperimentere og danne erfaringer. Uderummet er en stor skattekiste fyldt med inspiration. Det er et rum, hvor vi leger, er nysgerrige, udforsker, undersøger og eksperimenterer. Vi benytter legepladsen og de omkringliggende naturarealer (strand og park) hvor dyre- og planteliv studeres på nærmeste hold.</p> <p>Naturen er et læringsrum for dannelsen af miljøbevidsthed, hvor vi arbejder med bæredygtighed og giver børnene indblik i f.eks. "jord til bord" samt affaldshåndtering. Vi skaber et eksperimenterende læringsmiljø der tilbyder børnene at danne erfaring med teknologiske redskaber og begyndende matematisk opmærksomhed. Naturen er med til at sætte</p>
----------------------------------	---

	<p>rammen for børnefællesskaberne gennem den undersøgende leg. Den stimulerer børnenes fantasi, giver førstehåndsoplevelser og erfaringer i samværet med andre børn.</p> <p>Vi skaber et rum for at vi som voksne også er nysgerrige og ønsker at lære sammen med børnene. Derigennem vil vi inspirere til at stille spørgsmål og danne videbegærlige små mennesker.</p>
Tegn:	<p>Børnene gør sig tanker om at passe på naturen, dyr og planter.</p> <p>Børnene bruger naturens materialer i legen og kommer selv med forslag til lege.</p> <p>Børnene bemærker årstiderne og hvad der kendetegner dem.</p> <p>Børnene udviser glæde ved at være i udelivet samt ser, udforsker og stiller spørgsmål om naturen, udelivet og science.</p> <p>Børnene får lyst til at eksperimentere og stiller spørgsmål for at opnå ny viden.</p>
Eksempel fra Marengsen:	<p>Dagens science projekt er "hvad synker og hvad flyder" Børnene valgte på skift en genstand de ville putte i en stor gennemsigtig kasse med vand.</p> <p>Inden de putter genstanden i, gætter de på om genstanden flyder eller synker. Dagen efter leger vi med vand. Børnene putter blomster i vandet.</p> <p>Efter lidt tid finder en dreng en pind, inden han putter den i vandet siger han: "jeg ved den flyder".</p>

Pædagogisk mål for kultur æstetik og fællesskab:

Det pædagogiske læringsmål skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelse, både som tilskuere og aktive deltagere,

som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Sådan gør vi i Marengsen:	<p>Vi støtter børnene i deres æstetiske udtryk og udvikling ved at give dem kendskab til forskellige kreative materialer. Indholdet i aktiviteten tilrettelægges, så det kan fremme børnenes fantasi og skabe mulighed for, at de kan sætte deres eget aftryk på produktet. Når vi synger eller læser sammen med børnene, er vi opmærksomme på i særlige tilfælde at udvælge sange eller bøger, der både har en værdi i sig selv, men som også kan ses i sammenhæng med børnenes hverdag og til at understøtte en begivenhed. Vi benytter lokale kulturtilbud til fællesoplevelser – og i dagligdagen har vi løbende opmærksomheden rettet mod de forskellige familiekulturelle baggrunde, børnene hver især kommer fra. Som voksne går vi forrest og viser børnene at det ikke er farligt at stille sig op og til tider fejle. Vi hepper på hinanden og vi opfordrer hinanden til at udfolde os kulturelt med fantasi i centrum. Vi har faste traditioner i Marengsen, hvor nogle endda går helt tilbage til 1964 da institutionen åbnede. At der kun har været en lille håndfuld ledere på stedet gennem 60 år har skabt en stærk kultur som vi er stolte af at føre videre og udvikle på så den er tilpasset den nuværende børnegruppens interesser og udviklingstrin. Hver højtid fejres med særlige traditioner som børnene gennem årene i Marengsen stifter bekendtskab med og glæder sig til.</p>
Tegn:	<p>At alle børnene viser glæde, genkendelse og interesse ved de forskellige oplevelser.</p> <p>At børnene deltager i festligheder og genkender traditioner samt husker de ting vi "plejer" at gøre.</p> <p>At børnene genkender og udviser interesse for andre kulturer. At børnene er trygge og aktivt deltager i tilblivelsen af kreative udtryksformer.</p>

<p>Eksempel fra Marengsen:</p>	<p>Nogle børn leger på hængebroen på Legepladsen ved Bredegrund. Der kommer en voksen hen til dem og går under broen og siger "hvem er det der tramper på min bro?". Børnene griner og flere af dem løber op på den ene platform og siger "Jeg er den store bukkebruse". Legen fortsætter et stykke tid.</p>
---------------------------------------	--

Årshjul for børn og personale:

Vores pædagogiske læreplan tager udgangspunkt i vores pædagogiske grundlag og beskriver hvordan vi i Marengsen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter og rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes i vores dagligdag. I Marengsen arbejder vi desuden i perioder på tværs med temaer, både børn og personale. Dette dels for at styrke børnegruppen, men også for at inspirere til kollegial udveksling og faglige netværk på tværs i huset. Udgangspunktet er altså, at personalets faglighed knytter sig til børns læring og udvikling gennem deltagelse i børnefællesskaber, sociale relationer, leg, venskaber, forhandlinger, organiseringer og evaluering på tværs i huset.

Hvert år i januar udarbejder ledelse og personale en plan for det kommende år. Her sørger vi for at opnå en fornuftig og fagligt udviklende fordeling af temaer, nye input til at højne fagligheden ol.

Fri for mobberi:

Fri for mobberi-programmet er en forankret og fast del af Marengsens arbejde. Programmet bygger på fire kerneværdier: **Tolerance, respekt, omsorg og mod**. Fire aspekter som vi ønsker der altid er til stede i vores pædagogiske læringsmiljøer. I starten af 2024 udarbejdede vi følgende SMTTE for vores arbejde med programmet. SMTTE er udarbejdet i forbindelse med, at vi havde et 2 ugers projekt hvor vi havde udvidet fokus på arbejdet med Fri for Mobberi. Vi havde i forbindelse med projektet også fokus på at sikre

at alle 6 læreplanstemaer var en del af de 2 uger. Disse tanker kan læses efter vores SMTTE.

Sammenhæng:

Marengsen ønsker at styrke arbejdet med at udvikle børnenes sociale relationer og skabe et inkluderende fællesskab, hvor alle børn føler sig trygge og respekteret. Med baggrund i pædagogiske observationer og forældresamtaler er der identificeret et behov for at arbejde med forebyggelse af mobning og eksklusion.

Vi har i mange år brugt "Fri for Mobberi". Flere personaler har gennem årene været på kursus i dette og vi har en god erfaring med at bruge deres metoder.

Mål:

Børnene udvikler sociale kompetencer såsom empati, respekt og samarbejdsevner.

Børnene bliver i stand til at genkende og håndtere konflikter på en konstruktiv måde og bidrager til fællesskabet.

Børnene udviser omsorg og empati for hinanden.

Børnene udviser respekt for forskellighed.

Tegn:

Børnene viser begyndende større forståelse og omsorg for hinanden.

Der observeres færre konflikter og ekskluderende adfærd i børnegruppen.

Børnene bruger aktivt redskaber fra Fri for Mobberi-programmet, såsom venskabslege, dialogkort og børnedemokrati.

Personalet oplever, at børnene selv tager initiativ til at inkludere andre i leg.

Tiltag:

Implementering af Fri for Mobberi-programmet med faste aktiviteter hver uge. F.eks. dialogkort, massage, Bamseven.

Løbende pædagogisk refleksion og evaluering af børnenes udvikling.

Italesætte når børnene er en god kammerat.

Forældreinvolvering gennem forældremøde og AULA-opslag og konkrete værktøjer, så forældrene kan støtte op hjemmefra.

Evalueringsmetode:

Vi vil benytte GLK-modellen som metode, da vi herigennem har god erfaring med den ved årlige tilbagevendende aktiviteter.

Observationer og refleksioner ved månedlige møder i personalegruppen.

Børneinterview i storegruppen om deres oplevelser med Fri for Mobberi.

Evaluering:

Justering af tiltag baseret på de opnåede resultater og behov i børnegruppen. Ved at arbejde systematisk med Fri for Mobberi skabes en stærkere social kultur, hvor alle børn trives og føler sig som en del af fællesskabet.

Læreplanstemaer ift. Fri for Mobberi.

<p>Vi ønsker at se alle 6 læreplanstemaer når vi arbejder med Fri for Mobberi.</p> <p>Læreplanstemaerne er vigtige, da de sikrer en helhedsorienteret udvikling af barnet i dagtilbud. En tilstedeværelse af disse temaer sikrer en balanceret udvikling og trivsel for alle børn. Her følger en kort beskrivelse, som vi ser de 6 temaer.</p>		
Alsidig personlig udvikling	Social udvikling	Sprog og kommunikation
Styrke det enkelte barns selvværd, robusthed og evne til at håndtere udfordringer. Det enkelte barn oplever at se sig selv som en værdi.	Fremme sociale kompetencer, empati og evnen til at indgå i fællesskaber.	Understøtter sproglig udvikling, så barnet kan udtrykke sig og forstå andre.
Krop, Sanser og bevægelse	Natur, udeliv og science	Kultur, æstetik og fællesskab
Bidrager til motorisk udvikling og kropsbevidsthed gennem leg og fysisk aktivitet.	Vækker nysgerrighed, forståelse for naturvidenskabelige sammenhænge.	Styrker kreativitet, kulturel forståelse og deltagelse i fællesskaber.

GLK for Fri for Mobberi:

Gjort:	Der blev udarbejdet en planlægningsmodel, som beskrev en overordnet struktur over de forløb og aktiviteter, som skulle foregå på de forskellige stuer i løbet af ugerne. Derudover blev der lavet en grundig beskrivelse af aktiviteterne, samt deres formål i forhold til Fri for mobberi-projektet og vores pædagogik. Derudover gennemgik tovholderne aktiviteterne med dem som var ansvarlige for dem. I planlægningen var der lagt dage ind, hvor der ikke var noget planlagt. Det var med til at give plads til fri leg, ture og alm.
---------------	---

	<p>Hverdag. Hver stue fik Fri for mobberi inspirationsmateriale, som kunne bruges på disse dage, hvis man havde lyst.</p> <p>Aktiviteterne blev udvalgt ud fra de grundprincipper, som er udgangspunktet i Fri for mobberi ; Tolerance, Respekt, Mod, Omsorg , forskellighed og Fællesskab. Derudover tænkte vi også læreplanstemaerne ind i det, så børnene i løbet af projekt får et varieret tilbud af aktiviteter. Til inspiration har vi brugt materialerne fra projektet.</p> <p>Alt efter typen af aktivitet blev børnene sammensat efter relationer, kompetencer og alder.</p>
<p>Lært:</p>	<p>Det fungerer godt med en tydelig struktur over forløbet, som er let forståelig. Der skal minimum være 2 som er overordnet ansvarlige og fungerer som tovholder og som har overblikket til at uddelegere de forskellige opgaver. De skal tænke huset ind som helhed, dvs. skabe sammenhæng mellem vuggestue, børnehave og køkken.</p> <p>De forskellige remedier som blev brugt til aktiviteterne, var klargjort til hver stue, hvilket minimerede usikkerhed og gjorde aktiviteterne nemme at gå i gang med.</p> <p>Det er vigtigt med navne på ansvarlige voksne ved hver aktivitet. Det gjorde det overskueligt for den enkelte at have et ansvarsområde – samtidig var der plads til en fleksibilitet til at bytte indbyrdes.</p> <p>Det kan være en fordel for nogle børn, at der er flere aktiviteter med "fast makker". Det kan være med til at skabe en større fortrolighed mellem børnene og derved give dem en større tryghed og gøre det nemme at fordybe sig. Det kan fx være ved aktiviteter såsom tegn et venskabsmonster og massage historier.</p> <p>Når forløbet er over en periode på min. 14 dage og sammensat med aktiviteter, nye oplæsnings bøger til dialogisk læsning, besøg ude fra af bamseven og mad fra køkken som er inspireret af</p>

	<p>temaet, giver det børnene forskellige vinkler på emnet og er med til at fastholde deres engagement, læringslyst og fordybelse.</p>
<p>Klogt at gøre:</p>	<p>Det er vigtigt at prioritere med planlægningstid i opstarten. Gerne en tovholder fra hver stue.</p> <p>Afsætte tid på et p møde til at belyse og diskutere, hvorfor vi prioriterer fri for mobberi projektet. Se på hvilken ny viden som der er på området for at videreudvikle vores faglige viden, skabe et fælles engagement og fokus for emnet (så det ikke kun er tovholderne). Det kan være med til at sikre at alle har ejerskab for temaugerne, samt give nogle nye pædagogiske redskaber i dagligdagen. Derudover kan det en mulighed for at videns dele og ideudvikle, så alle har mulighed for at sætte deres præg på udformningen af temaugerne.</p> <p>Evt. prioritere at det afholdes to gange om året (f.eks. forår og efterår) – men derudover er det vigtig at få belyst, hvordan vi integrerer det som en naturlig del vores pædagogiske principper i hverdagen, så det ikke kun er afgrænset til de få uger.</p> <p>Mere fleksibilitet ift. at inddrage de store vuggestuebørn i børnehave aktiviteter. Vigtigt at se på hvordan vuggestuen er sammensat ift. aktiviteter.</p> <p>Hvad ser vi:</p> <p>Børnene er blevet mere bevidste om deres egne og andre børns grænser.</p> <p>Vi oplever at børnene er blevet bedre til, at sige fra på en mere hensigtsmæssig måde, med guidning fra de voksne.</p> <p>Børnene er blevet bedre til at invitere andre børn ind i allerede etablerede lege. Der arbejdes fortsat videre med mål/delmål, da</p>

	det altid vil være en del af børns udvikling når det gælder relationer.
--	---

BOB – Børn og bevægelse:

Bevægelse har været et fokus punkt i både 2022 og 2023 i Marengsen. Derfor var der kærkomment at BOB blev en fast, forankret del af Marengsens arbejde. Vi igangsatte i 2024 et to ugers forløb i hele Marengsen var BOB var omdrejningspunktet. Dels for alle de styrker vi ser det giver børnene og dels for at gøre brug af at alle personaler har været på kursus i BOB.

Frem mod projektet udarbejdede vi en SMTTE – samt gjorde os tanker om, hvordan vi fik alle seks læreplanstemaer repræsenteret i ugerne.

Sammenhæng:

I forbindelse med, at skolerne arbejder med BOB, finder vi det meningsfyldt at børnene i Marengsen også stifter bekendtskab med projektet i Marengsen. Vi håber det vil skabe en glidende overgang fra Marengsen til KKFO/skole.

Derudover har vi som pædagogisk personale et behov for at udvide vores faglighed inden for krop og bevægelse.

BOB har til formål at styrke børns motoriske udvikling, trivsel og indlæring gennem systematisk inddragelse af bevægelse i dagligdagen.

Mål:

Øge børnenes daglige fysiske aktivitet og motoriske færdigheder.

Styrke børnenes sociale kompetencer og samarbejdsevner.

Skabe en kultur, hvor bevægelse er naturlig og en integreret del af hverdagen.

Understøtte børns indlæring og koncentration gennem bevægelsesaktiviteter.

Tiltag:

Daglige bevægelsesaktiviteter som en del af hverdagens rutiner.

Efteruddannelse af personale i at inddrage bevægelse. (Alle faste personaler sendes på kursus i BOB.)

Bruge bevægeleskatalog fra BOB.

Tegn:

- Øget deltagelse i bevægelse.
- Børnene viser engagement, koncentration og trivsel.
- Pædagogerne anvender aktivt deres nye færdigheder
- Børnene udviser generel bevægelsesglæde.

Evaluerings:

Vi vil benytte GLK-modellen som evaluering.

Justeringer løbende ud fra de resultater vi gør os gennem observationer, så implementeringen kontinuerligt forbedres.

Hvem gør hvad hvornår?

Sarah, Signe og Rikke er tovholdere. De udarbejder et bevægelsesforløb over 2 uger. Alle tildeles roller og forventes at tage et aktivt ansvar for at få forløbet gennemført.

Læreplanstemaer ved BOB

<p>Således har vi implementeret de 6 læreplanstemaer i vores BOB projekt.</p> <p>BOB understøtter en helhedsorienteret pædagogik i Marengsen, hvor bevægelse er et redskab til læring inden for alle læreplanstemaerne.</p>		
Alsidig personlig udvikling	Social udvikling	Sprog og kommunikation
<p>Bevægelse styrker børns kropsbevidsthed og selvtillid.</p> <p>Gennem fysisk udfoldelse lærer børn at overvinde udfordringer og udvikle en positiv selvopfattelse.</p>	<p>Samarbejdslege og bevægelsesaktiviteter understøtter fællesskab, turtagning og empati.</p> <p>Børn lærer at kommunikere og samarbejde gennem fysisk leg.</p>	<p>Bevægelse understøtter sproglig udvikling. F.eks. gennem lege, hvor børn skal følge instrukser.</p> <p>Rytmik, sanglege og bevægelsesfortællinger skaber forbindelse mellem krop og sprog.</p>
Krop, Sanser og bevægelse	Natur og science	Kultur, æstetik og fællesskab
<p>Dette er kernen i BOB, hvor børn udvikler motoriske færdigheder, balance og koordination.</p> <p>Sensoriske oplevelser gennem bevægelse styrker kropsforståelse</p>	<p>Bevægelsesaktiviteter i naturen giver børn en forståelse for deres omgivelser.</p> <p>Brug af naturmaterialer fremmer en nysgerrig og eksperimenterende tilgang.</p>	<p>Dans, rytmik og kropslige udtryksformer skaber forståelse for kultur og æstetik.</p> <p>Børn oplever glæde og sammenhold gennem fælles bevægelsesaktiviteter.</p>

Afslutning:

Denne læreplan er justeret i starten af 2025. Vi ønsker at justere og evaluere vores læreplan ca. én gang årligt for at sikre, at den fortsat understøtter børnenes trivsel, udvikling og læring bedst muligt. Børn, pædagogik og samfundsforhold ændrer sig over tid, og ved løbende at evaluere og tilpasse planen kan vi:

- **Sikre relevans:** Tilpasse indholdet til børnegruppens aktuelle behov og udviklingsniveau.
- **Forbedre pædagogisk praksis:** Justere metoder og tilgange baseret på erfaringer og ny viden.
- **Overholde lovgivning og retningslinjer:** Sikre, at vi lever op til gældende krav og standarder.
- **Styrke samarbejdet:** Involvere forældre, personale og børn i en kontinuerlig udviklingsproces.

Den årlige justering hjælper os med at skabe de bedste betingelser for de skønne børn vi arbejder sammen med hver dag og sikre deres læring og trivsel i hverdagen.

Personalet i Børnehuset Marengsen